

**KANCELARIA ADWOKACKA
ADWOKAT ANITA JAROSZEWSKA-GÓRA**

ul. Lwowska 31/402,
56-400 Oleśnica

e-mail: natalin@vp.pl
tel. (071)317-16-52
tel. kom. 664770024

Oleśnica, dnia 13 sierpnia 2020 r.

Informacja prawna

na temat nowelizacji art. 37 a Kodeksu karnego ustawą z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID 19, czyli Tarcza antykryzysowa 4.0. (DzU. z 2020r., poz. 1086)

Dolnośląska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu w związku z obawami kierowanymi przez członków samorządu pielęgniarek i położnych w zakresie nowelizacji art. 37 a Kodeksu karnego ustawą z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID 19, czyli Tarcza antykryzysowa 4.0. (DzU. z 2020r., poz. 1086) – zwróciła się o wyjaśnienie wprowadzonych zmian.

Ustawa z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID 19, czyli Tarcza antykryzysowa 4.0. (DzU. z 2020r., poz. 1086) została podpisana przez Prezydenta RP dnia 22 czerwca 2020 r. i ogłoszona w Dzienniku Ustaw dnia 23 czerwca 2020 r. (poz. 1086). Ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem niektórych przepisów. Art. 38 omawianej ustawy wprowadzający zmiany do Kodeksu karnego, m.in. zmianę art. 37a, wszedł w życie 24 czerwca 2020 r.

W dniu 24 czerwca 2020r. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych działając w ramach kompetencji samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych wynikających z ustawy z dnia

1 lipca 2011r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 916) w zakresie sprawowania pieczy nad należytych wykonywaniem zawodów, obroną godności zawodowej, oraz reprezentowania i ochroną zawodów wyraziła sprzeciw w sprawie nowelizacji art. 37 a Kodeksu karnego ustawą z dnia 19 czerwca 2020r. Wniosła o uchylenie w trybie pilnym znówelizowanego art. 37 a Kodeksu karnego. W tym zakresie samorząd pielęgniarek i położnych solidaryzuje się z wyrażonym stanowiskiem samorządu lekarskiego.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. zwaną potocznie tarczą antykryzysową 4.0, art. 37 a Kodeksu karnego otrzymał brzmienie:

„Art. 37a. § 1. Jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 3 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 100 stawek dziennych, jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do sprawców, którzy popełniają przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego oraz sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym.”;

W dotychczasowym brzmieniu art. 37a stanowił: „jeżeli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, można zamiast tej kary orzec grzywnę albo karę ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1 lub 4” (zgodnie z art. 34, kara ograniczenia wolności polega na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne i/lub potrąceniu od 10 proc. do 25 proc. wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez sąd).

Oznacza to, że zmiana art. 37a Kodeksu karnego będzie mogła mieć wpływ na zasady wymierzania przez sądy kar za przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, co obejmuje m.in. te przestępstwa, które mogą być popełniane przez lekarzy oraz pielęgniarki/położne w związku z wykonywaniem zawodu, takie jak: nieumyślne spowodowanie śmierci (art. 155 k.k.); nieumyślne spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156 § 2 k.k.); narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia czy ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 160 § 1 i 2 k.k.), nieumyślne sporządzenie fałszywej opinii przez biegłego lub eksperta w postępowaniu karnym lub cywilnym (art. 233 § 4a k.k.).

Wprowadzona zmiana art. 37a Kodeksu karnego nie oznacza automatycznie, że w każdej tego rodzaju sprawie będzie orzekana przez sąd kara pozbawienia wolności. Sąd nadal będzie mógł np. warunkowo umorzyć postępowanie, warunkowo zawiesić wykonanie kary

albo orzec zamiast kary pozbawienia wolności karę grzywny albo karę ograniczenia wolności. Po nowelizacji kodeksu karnego sąd będzie miał jednak mniejszą niż dotychczas swobodę orzekania.

W dniu 10 lipca 2020r. Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Anna Surówka-Pasek w odpowiedzi na sprzeciw Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych wyrażony stanowiskiem z dnia 24 czerwca br. w sprawie nowelizacji art. 37a kodeksu karnego udzieliła pisemnego zapewnienia, iż nowelizacja ustawy – Kodeks karny, polegająca na zmianie art. 37 a k.k. (na mocy art. 38 pkt 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID 19, czyli Tarcza antykryzysowa 4.0. (DzU. z 2020r., poz. 1086) – nie stanowi ukrytego zaostrożenia odpowiedzialności karnej lekarzy i lekarzy dentystów za tzw. błędy medyczne.

Należy wskazać, iż w ramach przepisów Tarczy antykryzysowej 4.0. - wprowadzono przepisy, które znalazły się już wcześniej w nowelizacji Kodeksu karnego z dnia 13 czerwca 2019r., zaskarżonej przez prezydenta do Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Konstytucyjny w dniu 14 lipca 2020r. uznał, że przyjęte 13 czerwca 2019 r. zmiany w kodeksie karnym są w całości niezgodne z konstytucją ponieważ zostały przyjęte przez Sejm w sposób wadliwy, niezgodnie z zasadami dotyczącymi zmian kodeksowych. Problem w tym, że identyczne przepisy już weszły w życie w tzw. tarczy 4.0, którą prezydent Andrzej Duda podpisał.

Zdaniem dr Małeckiego z Katedry Prawa Karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego i Krakowskiego Instytutu Prawa Karnego – orzeczenie TK oznacza *potwierdzenie niekonstytucyjności również przepisów uchwalonych w 2020 r. w ramach tzw. tarczy 4.0 Z samego faktu wydania takiego rozstrzygnięcia przez Trybunał wynikać będzie, że nie powinno się stosować także nowych przepisów. Ich niekonstytucyjność jest tożsama, więc upada jakiegokolwiek domniemanie ich zgodności z Konstytucją.*

Zdaniem ekspertów *po decyzji Trybunału sądy będą mogły odmawiać stosowania zaostrożonych przepisów z tarczy 4.0. W ocenie konstytucjonalistów orzeczenie TK, który 14 lipca br. uznał ubiegłoroczną nowelę Kodeksu karnego za niekonstytucyjną, ze względu na tryb jej uchwalania, ma też znaczenie w odniesieniu do innych ustaw obarczonych taką wadą. Sądy mają teraz podstawy do kierowania pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zmian Kodeksu karnego wprowadzonych tarczą antykryzysową 4, a uprawnione organy do wniosków o zbadanie ich konstytucyjności.*

Wprowadzona zmiana art. 37 a k.k. ustawą z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID 19, czyli Tarcza antykryzysowa 4.0. (DzU. z 2020r., poz. 1086) – w ocenie opiniującego może wywołać problemy w praktyce orzeczniczej.

adw. Anita Jaroszevska-Góra